

ВЪЗПРИЯТИЯ И СТЕРЕОТИПИ ЗА ФИЗИЧЕСКАТА ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ МЕНИДЖЪРИ

Виктория Недева

Physical attractiveness is considered to be an advantage for men and an obstacle for women in the managerial sphere. The aim of the present study is to reveal the way employees perceive their immediate superiors, when the latter are attractive women and men managers. The influence of perceived physical attractiveness on the satisfaction of him/her is examined. The influence of sex of participants on the perception of an attractive manager and on the satisfaction with him/her is explored, too. Finally, profiles of attractive women and men managers are compared. Perceptions of women and men managers are investigated through a scale, containing characteristics of the ideal manager, especially created for this purpose and satisfaction of a manager is examined through a scale, too. An analysis of the results of this empirical study is presented.

Въведение

Мениджърската позиция не е просто поредното стъпало в организационната йерархия, а качествено различно ниво в кариерното израстване, свързано със специфични задължения и отговорности, позиция, която е от важно значение за организационния живот, култура и развитие. Мениджърите ръководят своите подчинени, „определят целите и задачите на трудовата дейност, организират и контролират изпълнението, притежават власт да стимулират и санкционират изпълнителите“ (цит. Русинова, В., Абдул-Ракиб Салам, И., 2001, стр. 174). По този начин ръководителите оказват пряко влияние върху мотивацията за труд на работещите и върху удовлетвореността от извършваната от тях дейност. Следователно, може да се заключи, че те са основен фактор, от който зависи ефективността на организациите.

Изложените факти подчертават важноста на изучаването на начина, по който подчинените възприемат своите преки ръководители. Емпиричното изследване към настоящата разработка си поста-

вя за задача да проучи въпроса дали видима характеристика на мениджърите, каквато е физическата привлекателност, е в състояние да модифицира по някакъв начин възприятието на служителите за тях. За тази цел трябва да бъдат разгледани спецификите на стереотипите за красивите мъже и жени. Съществуват доказателства, че именно стереотипите са основен източник на въздействие върху междуличностното възприятие, като безрезервното им приемане и автоматичното им прилагане в ежедневието, често води до изкривяване на процеса на възприятие. Натрупването на по-продължителен непосредствен опит с обекта на възприятие се счита за един от най-сигурните начини за придържане на възприятието максимално близо до действителността и за намаляване на влиянието на стереотипите върху него.

Разгръщането на теоретичната основа на проведеното проучване изисква особеностите на процеса на междуличностно възприятие, на стереотипизацията и по-специално на стереотипите за красивите индивиди да бъдат представени по-подробно.

Междуличностно възприятие и стереотипизация

Междуличностното възприятие включва впечатленията на определен субект за други индивиди или групи, както и процесите, чрез които хората придобиват, съхраняват и извикват от паметта информация относно околните, с цел формирането на мнение за тях (Arnold, J., Cooper, C. & Robertson, I., 1995).

Познанието и междуличностното взаимодействие са елементи, които задължително присъстват във всяка съвместна дейност, дори в случаите, когато тя е изцяло насочена към постигането само на някакъв материален резултат. От това как индивидите отразяват и интерпретират поведението, външния вид на другите и на базата на това оценяват техните възможности, в голяма степен зависят видът на взаимоотношенията между тях, както и резултатите, които ще бъдат постигнати в общата дейност. Основните видове дейност, в рамките на които хората влизат в ролята на субекти и обекти на междуличностното възприятие и познание са общуването и трудът. (Бодалев, А., 1965) Следователно, освен че представлява основа за взаимодействията между хората, процесът на междуличностно възприятие е от ключово значение и за организационната ефективност. (Mitchell, T. R. & Larson, J. R., Jr., 1987)

Хората често се сблъскват със ситуации, в които знаят много малко за определен човек, освен някоя ясна, често видима особеност, като например пол, външен вид, професия. След това, разполагайки единствено с тази частица информация, те са склонни да категоризират от срещния индивид, като му приписват цяла серия допълнителни характеристики. Този процес на категоризация, наречен „**стереотипизация**“, служи за намаляване на сложността на света на междулич-